Tizenötödik évfolyam. 182. szám. Kolozsvárt, csütörtök, augusztus 9. 1894.

**SZERKESZTŐI IRODA:**
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

**AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.**
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. | Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

**Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.**
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
**Kéziratok nem adatnak vissza.**

# ELLENZÉK.

**Telefon szám: 9.** POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. **Telefon szám: 9.**

**KIADÓ-HIVATAL:**
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

**HIRDETÉSI DIJAK:**
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora **1 frt.** Bélyegilleték minden hirdetés után **30 kr.**

**Nyilttéri czikkek:**
garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

## A sztrájk és következményei.

Nincs még oly iparunk, mely nagyobb számu munkást foglalkoztathatna, de már annyira „nyugati“ ország vagyunk, hogy legalább a nyugat minden kellemetlenségeit sorba megizlelhetjük. A sztrájk már nem ritka jelenség nálunk, és legutóbb a fővárosi betüszedők szüntették be a munkát és részben még ma is szünetelnek,

Ahol a bérmunkások a munkaadókkal szemben külön osztálynak érzik magukat, ott gyakran megkisértik a munka tömeges, előre megbeszélt beszüntetése által magasabb munkabért, vagy előnyösebb föltételeket elérni.

És igen bajos megállapitani, vajon ily sztrájkok gyakrabban sikerültek, vagy sikertelenek maradtak-e. A munkások a nélkül, hogy éhezzenek, csak a legritkább esetben szünetelhetnek tovább egy hónapnál, ellenben a munkaadó bizonyos ideig élhet tőkéjéből és a sztrájknál az győzedelmeskedik, a ki tovább birja. Oly munkaszünetelés, mely hat hétnél tovább tart, — rendszerint meghiusultnak tekinthető.

A párisi földmunkás-sztrájk 1888-ban 25 napig fartott, Ez egész idő alatt a számos sztrájkoló munkás között csak mintegy 12.000 frank volt segélyként szétosztható, ugy, hogy számos család mindennemü nélkülözést szenvedett.

Mindezáltal a munkások el nem érték az általuk követelt bérfölemelést. De föltéve, hogy a vállalkozók a követelt bérfölemelést az egy óri munkáért 45-ről 50 czentimera megadták volna, a béremelés körülbelül 10 százalékot tett volna, de a munkásoknak közel két hónapig kellett volna dolgozniok, hogy a vesszteséget fedezzék, mely a munka beszüntetéséből keletkezett.

Egy nemzetgazdász kiszámitotta, hogy a sztrájkolók átlag 5 százalék bérfölemelésre törekszenek. Egy hét azonban az évnek majdnem két százalékát képviseli. Ha tehát valamely sztrájk egy hónapig tart, az általa elérendő bérfölemelésnek 1 és háromötöd évig kell érvényben lennie, hogy a munkások veszteségükért kárpótolva legyenek. És egy 12 és fél hónapig tartó sztrájknak ugyane czélra már husz évi fölemelt bértartamra lenne szüksége, és itt pedig az elvesztett bér kamatai számitásba sincsenek véve.

Minden sztrájk tehát sulyos kárositása a nemzetvagyonnak és főleg a vagyon azon része szenved, melyből ugy a vállalkozók, mint a munkások jövedelmüket szerzik, Roscher ugyan azt mondja, hogy a sztrájkból azok is nyernek, kik abban részt nem vettek, t. i. participálnak a béremelésben, de ez csak föltevés és egészen helyesnek, a munkásosztálynál uralkodó érdekellentétnél fogva sem fogadható el.

George Potter az angol munkás egyesületek lapja az „Industrial Rewiew“ szerkesztője a leedsi angol munkásegyesületi kongresszuson azon nézetnek adott kifejezést, hogy egy munkásosztály munkabéreinek fölemelése nem a többi munkásokat, hanem a gazdag fogyasztókat terheli. Ez azonban igen téves fölfogás, mert a fogyasztók óriási többsége a munkásosztályhoz tartozik és a fogyasztó tiz eset közül kilenczben szegény, vagy legalább nem gazdag.

Bizonyos, hogy a közönség minden bérfölemelésnél károsodik, mert az áruczikk ára egyébb tényezőkön kivül rendesen a termelési költségek szerint állapittatik meg, Továbbá tekintetbe kell venni, hogy oly foglalkozási ágakban, melyek sztrájkok és bérfölemelések által érintetnek, gyakran sulyosabbak a viszonyok, mint azokban, melyek a sztrájkot csinálják.

Nem szabad továbbá figyelmen kivül hagyni, hogy városokban és másutt számos kis kézmüves, mester, hivatalnok, munkás, munkásnő, özvegyek sat. vannak, kik relative, vagy talán abszolute is sokkal rosszabb helyzetben vannak, mint pl. a kömüves legények, de ha ezek sztrájkolnak és bérfölemelést érnek el, indirekte tributumot fizetnek, mert a munkabérnek fölemelése a házbér fölemelésére vezet.

Általában nagyon téves az a fölfogás, hogy ha munkások sztrájkok által bérfölemelést érnek el, ezáltal csakis nehány vállalkozó jövedelme csökken és igen kevés fogyasztó fizeti drágábban a szükségleti czikket; és még tévesebb a fölfogás az ugynevezett „munkás fogyasztási“ czikkekről, mert igaz ugyan, hogy a munkások nem fogyasztanak vasat, aczélt sat., de ha a vas ára tetemesen emelkedik, megfelelően fölemelik a vasuti szállitási dijtételeket, és ezáltal megdrágul a gabna is. Egyes munkásosztályok bérfölemelésének árát közvetve tulnyomólag a többi munkásosztályok fizetik meg és ideje lenne, ha a munkásokat erről felvilágositanák, mert ez esetben bizonyára sokkal ritkábban és csak a végső kényszerüség nyomása alatt bocsátkoznának az ugyis nagyon kétes eredményü és még kétesebb értékü sztrájkokba.

§.

## Miniszterek utja.

— Nagy-Bányától—Lembergig. —

**Nagy-Bánya,** aug. 6.

A nagybányai beszámoló epilogja ma játszódott le Bitsánszky miniszteri tanácsos házában, aki — mint megirtuk — a bucsuzó miniszterelnök tiszteletére fényes estélyt adott.

Este 10 óra 20 perczkor aztán kihajtatott a miniszterelnök a pályaudvarhoz. A főtér és a Kossuth-utcza, melyeken a miniszterelnök áthaladt, fényesen ki volt világitva s nagy közönséggel volt tele, mely a miniszterelnököt meleg óvációkban részesitette.

A váróteremben Gergely reform. lelkész intézett bucsubeszédet a miniszterelnökhöz, kit a pályaház udvarán összesereglett közönség zajosan megéljenzett. Wekerle Sándor ezután több ismerősével kezet fogva, a külön vonatra szállt, mire a vonat éljenzésektől kisérve, kirobogott a pályaudvarból.

Nagybányától-Szatmárig rendes kiséretén kivül Nagy László alispán, Kölcsey táblabiró, Kiss Gedeon szatmári rendőrkapitány kisérték a miniszterelnököt, ki kocsijából át ment hozzájuk és személyesen köszönte meg figyelmüket.

Szatmáron, éjféli fél kettőkor azután hozzá kapcsolták a miniszterelnöki vonathoz Lukács Béla kereskedelmi miniszter, reggeli öt órakor pedig, Bátyuban Josipovich horvát miniszter kocsiját.

Munkácson a korai idő daczára a miniszterelnököt órási közönség fogadta a vasutnál, Lónyai Sándor főispánnal és Nedeczky képviselővel az élén, Cseh polgármester rövid szép beszéddel üdvözölte a miniszterelnököt, mint a nemzet büszkeségét, a ki a magas szellemi erőben annyira gazdag kormány élén a haza javán fáradozik. Wekerle miniszterelnök megköszönte a megtiszteltetést. Munkács mondta a miniszterelnök, egy uj évezredre van hivatva fontos központjává lenni e vidéknek, és hogy e feladatnak megfelelhessen, a kormány támogatására számithat.

Innen a munkács-stryji vonalon két mozdony vitte tovább a külön vonatot.

Volocz állomáson találkozott a miniszterelnök Lukács Bélával és Josipovich-al Lavocznán átszállottak a tsryji vonalra s ezen utaztak a határig, a hol a galicziai helytartóság üdvözölte őket.

**Lemberg-ben.**

**Lemberg,** aug. 7.

Délután 2 óra 38 perczkor érkeztek a miniszterek Lembergbe. Velük jöttek Graenzentsein min. tanácsos, Popovics osztálytanácsos és Lónyai Beregmegye főispánja. A miniszterelnök fiát is magával hozta.

Minthogy a miniszterek inkognitó utaznak, hivatalos fogadtatás nem volt. A pályaudvaron a miniszterekat a kiállitás magyar osztálya, élén Kovács drral és több itt élő magyar fogadta.

Midőn Wekerle miniszterelnök fiával a szalonkocsiból kiszállott, hatalmas éljenzés hangzott fel. Marchwiczki igazgató ajánlkozott a miniszterek kalauzolására, kik az „Imperial“ szállóba hajtattak, hol részükre 8 szobát foglaltak le.

A lakosság a minisztereket, midőn a városba hajtattak, felette rokonszenvesen fogadta.

A miniszterek a kiállitást d. u. 5 órakor fogják meglátogatni.

A lengyel lapok a magyar miniszterek látogatása alkalmából szivélyes hangon tartott üdvözlő czikkeket közölnek, melyekben utalnak a lengyelek és magyarok közti barátságos viszonyra.

Délután 4 órakor a magyar miniszterek névjegyeiket hagyták Sapieha Ádám herczegnél, a kiállitás elnökénél, ki nehány nap óta Lembergből távol van, továbbá Badeni Szaniszló grófnál és Gorayski lovagnál, a kiállitás alelnökénél, azután még Badeni Kázmér gróf helytartónál és Chamiec lovag tartományi marsall-helyettesnél.

Ezután a miniszterek a kiállitásba mentek, a hol Badeni Szaniszló gróf, Gorayski lovag és Marchwiczky kiállitási igazgató fogadta őket. Tüzetesen megtekintették az iparcsarnokot, azután a „raclawicei csata“ panorámáját, a mely a miniszteréknek nagyon tetszett és a hol sokáig időztek. Mielőtt a miniszterek a müvészeti pavillonba mentek, felhivták figyelmüket a kiállitásra, melyet a terasserol Lemberg városa nyujt. A miniszterek majdnem egy órát időztek a müvészeti pavillonban. Csaknem az összes jelentősebb festményeket megnézték. Egyes képekről Wekerle miniszterelnök felvilágositást kért. Azután a miniszterek az épitészek pavillonjába mentek, melynek konstrukcziója felett bámulatukat fejezték ki; továbbá megtekintették Potoczki András gróf pavillonját, hol vadász-tropkäumok és mezőgazdasági termények kötötték le figyelmüket.

Körséta után a miniszterek és kisérete Kovács dr. igazgató, Badeni Szaniszló gróf, Gorayski lovag és Marchwicki dr Gérard franczia vendéglőjének verandáján ebédeltek. Nemsokára hozzájok csatlakozott Korytowski lovag, — tartományi pénzügyigazgatósági elnök is.

Hét órakor pedig megérkezett Buskból Badeni Kázmér gróf helytartó, a ki csupán azért szakitotta meg szabadságidejét, hogy a magyar minisztereket üdvözölhesse. A helytartó egyenesen a vasuttól hajtatott a kiállitásba. Az ebédnél igen élénk beszélgetés folyt a galicziai viszonyokról és a kiállitásról, a melyet a magyar miniszterek nagyon dicsértek.

Este a miniszterek megtekintették a kivilágitott szökőkutat. Holnapra a város és a kiállitás magyar osztályának megtekintése és azután Badeni Szaniszló grófnál, az osztrák urakházának tagjánál ebéd van tervbe.

Holnap este fél 8 órakor a miniszterek kiséretökkel Lavocznán keresztül hazautaznak.

**Lemberg,** aug. 8.

A magyar miniszterek ma megtekintették a várost, mire ismét a kiállitásba mentek, Marchwiczki kiállitási igazgató a vendégeket villásreggelire hivta meg. A Badeni Szaniszló gróf által adandó ebédre számos előkelő személyiség hivatalos.

A miniszterek a városi körséta után, a melyben a főbb nevezetességeket tekintették meg, átadták névjegyeiket Windischgrätz herczeg hadtestparancsnoknál. A kiállitás megszemlélesekor lépten-nyomon meglepte a minisztereket az óriási nemzeti erő megnyilatkozása. A magyar gépcsarnokban Kovács dr., a keresk. muzeum igazgatója kalauzolta a vendégeket.

A Marchwicky kiállitási igazgató által adott reggelin barátságos, minden politikai vonatkozást kizáró beszélgetés folyt.

A magyarokat mindenütt szivesen és lelkes éljenzéssel fogadják.

Délután Badeni gr. helytartó ebédjén a kölcsönös rokonszenvről való biztositások fognak kicseréltetni. A miniszterek este elutaznak.

A lengyel lapok nagyon rokonszenvesen nyilatkoznak a magyarokról.

Érdekes dolog volt a kiállitási körsétánál, midőn Románovics képviselő, a sóbánya és kartografikus kiállitásoknál felszólitotta Wekerlét, hogy engedjen a marhasó dolgában és adja át a vitás tengerszemet Galicziának.

Wekerle hallgatott.

A magyar gépcsarnokban a minisztereket sorra megmérték Wekerle 118, Lukács 95 és Josipovich 87 kgmot nyomott. Általában nagy derültséget keltett, hogy a magyar urak mind nehezebbek a lengyel uraknál, a kik szintén megmérették magukat.

## Egyveleg.

**Ferdinánd és a czár.**

**London,** aug. 8.

A Daily Cronicle Bécsből arról értesül, hogy Ferdinánd fejedelemnek a czárral való

---

## AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Augusztus 9.

## A végzet utjai.

— Irta: **Osváth Elemér.** —

(Folytatás.)

Sándor tiszta lelke távol állott a végeredményében kárhozatos szellemtől, hiszen alkalma sem lehetett magának fogalmat alkotni arról, földhöz kötött szegénysége nem engedte, s igy megmenté őt önmaga s mások számára. Jenőt örökké telt erszénye a kicsapongások tág terére vezérlé, hol az örökös gyönyörök és élvek elfojtották benne még a szabad gondolkozást is, parlagon heverni engedték, sőt satnyulni segitették azt a tehetséget benne, mely arra volt hivatva, hogy épen azzal a sohasem nélkülözött eszközzel szerezze meg maga számára a legnagyobb kitüntetéseket. Ilyen körülmények között folytak egyetemi tanulmányos évei.

* * *

A főváros egyik legszebb részében, a Dunaparton lakott a gazdag Sályay-család. Az apa „a régi jó idők szellemében“ rendkivül aristokratikás érzelmü, büszke volt ősiségére, családja előkelő voltára, nevére, czimerére, vagyonára, elvei ez egyben összpontosultak: a vér mindenekelőtt és felett. Hagyományos érzései s tulzott előitéletei nem türtek ellenmondást senki részéről, s vas-szigora, tekintélye a család tagjaira is rá oktrojálták e felfogást egynek kivételével, mint látni fogjuk. Két leányuk volt, a tizenhat éves Gábriella — és a másfél évvel kisebb Etelka.

Látva e két szép leánykát, önkénytelenül tolul az ember ajkaira a kérdés: hogyan teremthet az ég egyik órában napot, mely rózsákat varázsol elő sugárival, a másikban dermesztő hideget, mely megfagyasztja a harmat fényes gyöngycseppjeit; hogyan teremthet angyalokat, kiknek egyike égi ajándékot hoz le a hivők részére, másika pedig lángpallossal ostorozza azokat, kik szeretik istenöket? Mert a két testvér semmiben sem hasonlitott egymáshoz, s főleg most fejlődő modoruk határozott ellentétet képezett közöttük.

Gábriella egész lénye atyja elfogult előitéletének a hü képviselője volt, s bár rendkivül szép, de büszke modora, lenéző viselete s szemeinek szüntelen megvető pillantásai sokat levontak belőle. Etelka a megtestesült szelidség és jóság, az ártatlan szendeség és nemes lélek, szóval mindazon tulajdonok birtokosa, melyekkel emberi fogalom szerint — eltekintve a végzet rendelésétől — boldog lenni s boldogitni kellett volna hivatva lennie. E két leánynak adott Sándor leczkeórákat a hazai irodalomból. Sok keserves kint kellett kiállania Gabriella daczos, büszke természete miatt, de a tudat, hogy megélhetése forog koczkán visszafojtá benne az elkeseredés hangjait. Ehez járult még egy más szintén fontos körülmény. Majdnem a lehetetlenséggel határos volt, hogy azt ő eddig teljesen tiszta szivére is befolyással ne lett volna Etelka szelid szendesége, odaadó figyelme irányában.

Lassanként elveszté uralmát szive felett, rabja lett egy addig soha nem érzett érzésnek, szerelmes lett tanitványába, s igy előbbi kinjai sokszorozottan fokozva lettek ez ujabb által, mert még reménye sem lehetett, hogy a büszke családfőt a maga részére megnyerhesse. Érezte, hogy csak végleges távozása lehetne némi gyógyir ez uj sebre, és mégis nem tette azt, a mig lehetett, a mig a körülmények engedték.

Egyik óra aztán döntöt végleg elhatározása sőt egész későbbi élete felett. A midőn ifjui hevének teljes mértékeivel s alapos tudással magyarázta a költő „Vár és kunyhó“-jának alapeszméjét, kikelt élesen az elfogult előitéletek ellen, s mintha érezte volna, hogy ez óraadása utolsó lesz, Gábriella szivéből olvasva igyekezett a költemény fejtegetésével párhuzamban annak ferde növéseit kiirtani, egyszerre közbekiált a kipirult Gábriella: nem igaz egy szava sem! A vérig sértett ifju önérzetére ébredve, kalapját vette, szó nélkül távozott, hogy soha többé vissza ne térjen oda.

Távozását egy gunyes mosoly s két forró könycsepp kisérte, amaz a Gábriella ajkairól, emezek az Etelka szemeiből, mert a végzet kimagyarázhatlan rendelése szerint ő sem volt közönyös az ifju iránt, tisztelte törhetlen erélyét és szorgalmát, becsülte fáradhatlan munkásságát s igy közel volt ahoz, hogy ő is szeresse viszont.

Tehát ismét ott állott Sándor, hogy tanulmányait félbeszakitsa akkor, midőn már czéljánál állott.

Egyetlen érzés tartá még ébren gondolkozását s menté meg őt az életnek: önérzete, mely vérig lett sértve s bár sujtá kiméletlenül minden oldalról a végzet terhes kinja, nem csüggedett, sőt reményt, erőt meritett abból s czélját egy szempillantásra sem feledé: szembeszállni a körülményekkel s vagy győzni, vagy bukni, de becsülettel.

Nem kimélve időt, fáradságot éjet, napot egygyé tett s tanult folyton, mig végre csakugyan lankadatlan mánkájának meglett a méltó bére. Egyetemi tanulmányait befejezve egy tisztes állásba jutott, lépcsőfokára annak a fényes pályának, melyet később átfutott.

Ezalatt Jenő is többször megfordult a Sályay családnál igen természetesen nevénél és vagyonánál fogva egészen más körülmények között, mint Sándor. A szülők örömmel fogadták látogatásait; kecsegtető szinekkel festék maguk előtt a jövőt, mikor a két fiatal egymásé lesz, s egyé olvad a nagy vagyon, mely ferde nézeteik szerint egyedüli, kizárólagos eszköz a boldogsághoz. Gabriella hiusága is ki lett elégitve Jenő udvarlásával s igy ő is alig várta a pillanatot, hogy neje lehessen s ezáltal feltünési viszketegjének alkalmas talaj legyen.

Ime mily sajátságosak a végzet utai; Sándor erejének s tehetségének tulfeszitésével is alig képes megélhetését biztositani, nem tekintve arra a körülményre, hogy bár Jenőhöz képest megmérhetlen magasban áll szellemileg és mégis a korszellem specifikus szempontjából semmi. Jenő a férfias hivatás jól felfogott s helyesen érvényesitett szempontjából semmi, az emberek szemeiben azonban örökké telt erszénye miatt kiváló helyen áll. És itt e jelenségnél egy kép jut eszembe, mely egy halhatatlan festő utolérhetetlen müvészi ecsetének örök alkotása. Látom a hatalmas római zsarnok alakját, a mint önerejének tulságos érzetében isteniti magát; körülötte a térdet és fejet hajtott tömeg félve és bámulva tekint reá; tisztelet és hodolat környezi. Tronusán ülve istennek érzi magát; akarata előtt nem képzel akadályt; tekintete a boldog megelégedést árulja el a tömeg imádata miatt; kezének parancsoló mozdulata az oly felébredt egyedül boldogitó keresztyén szellem semmibe vevését ábrázolja. És látom a háttérben miként mutat fel az égre egy alak, mintegy symbolisálásául annak, hogy: „van biró a felhők felett;“ nyilt tekintete a biztos győzelem tudásának hü tükre; egész lénye az örök isteni szellemet sugározza vissza; nem retteg és fél, nem bálványoz és tömjénez a zsarnoknak, hanem átszellemülve áll ott, s mintegy mondani látszik: „az én tanom élet és igazság.“

És látom végül e képnek folytatását is, a mint a hatalmas uralkodó porba hullva, saját testén ütött sebének vérét dobálja az égre s ajkinak utolsó hangja e szavakban vész el: „győztél galilei!“

A tömeg szemét ellehet egyidőre vakitani a nagy fénnyel és ragyogással, de a szellemi fölény hivatott tekintélye előbb-utóbb kitör a porból, a hova az avatatlanok sülyeszték s „eget kér“, sőt nemcsak kér, hanem talál is.

(Vége köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kibékülési törekvését Bécsben nemcsak hogy helyeslik, hanem támogatják is. A czár a dán udvar közbenjárása következtében békülékenyebb, mint valaha volt. A szobranjenek egy hozzá intézett felirata most alkalmas volna arra, hogy a czár elismerje Ferdinánd fejedelmet. A fejedelem ez esetben fel fogja oszlatni a szobranjet, kitüzi az uj választást, mely bizonyosan megadná a többséget ennek a feliratnak. A bécsi diplomáczia pedig gondoskodnék arról, hogy Bulgária függetlensége érintetlen maradjon.

**Milán Belgrádban.**

**Belgrád,** aug. 8.

Milán nemsokára Belgrádba érkezik, és pedig végleges tartózkodásra. Magánügyeit már teljesen rendezte Párisban. Natália királyné azonban Biarritzban marad, s nem is akar egyhamar Szerbiába jönni. Azok az okok, a melyek arra inditották, hogy fiát ne látogassa meg, intim természetüek, s maga Sándor király is hallgatólag respektálja azokat. Milán és Natália Párisban nem találkoztak.

**Caserio.**

**Páris,** aug. 8.

Caseriora kényszerzubbonyt adtak és folyton két rendőrrel őriztetik. Kivégeztetését 20-ára várják.

**Bandi gyilkosa.**

**Róma,** aug. 7.

Livornóból jelentik: Luchesi bevallotta, hogy Bandit ő gyilkolta meg és oly részleteket és neveket mondott, a melyek a pörnek egészen uj és nagyon meglepő ferdulatot adnak.

**Harcz olaszok és francziák közt.**

**Marseille,** aug. 8.

A zavargások Aigues-Mortesban aggodalmat keltő módon fokozódnak. Az olaszokat halállal fenyegetik a francziák s tegnap este már a vizbe akartak dobálni minden olaszt. Ennek következtében az Aigues-Martesba érkezett külön csapatoknak is közbe kellett lépni. A polgármester fenyegető leveleket kapott a francziáktól, melyben halállal fenyegetik, ha az olaszoknak megengedi, hogy a bányákban dolgozzanak. A helyzet a legválságosabb.

## Anarchista világ.

Most már bizonyos, hogy a franczia köztársaság elnökének gyilkosát még e hónapban kivégzik: a három napi fellebbezési idő lejárt, a nélkül, hogy Caserió a kegyelmi kérvényt aláirta volna. Az elnökgyilkos megmaradt czinikus magaviselete mellett, sőt most már azon is boszankodik, hogy a tárgyaláson anyja emlitésekor elsirta magát. Egyébként jól érzi magát, nyugodtan alszik s a mi fő — három helyett eszik. Vidámsága azonban immár nem sokáig fog tartani, a lyoni prefektura és a rendőrség közegei már keresik az alkalmas helyet, hol a kivégzést fogják végrehajtani s e hónap közepén Caserió már nem lesz az elők között.

Ez most már annál bizonyosabb, mert immár nincsen senki, aki Caserio érdekében közbevetné magát. Több olasz lap ugyan azt irta, hogy a pápa özvegy Carnótnéval egyetértőleg Casimir-Perier elnökhöz fordult azon kéréssel, hogy Caserionak megkegyelmezzen, de e hirrel szemben, a „Gazetta di Venezia“ alapos és a Vatikánban szerzett informatiók alapján azt jelenti, hogy a pápa missiójának békés volta daczára soha sem érezte magát indittatva, hogy a bíróságok ügykörébe avatkozzék, annál kevésbbé oly esetben, ha politikai büntettekről van szó. A pápa csak élénken érdeklődött a Motta-viscontii polgármesternek és a két lelkésznek Lyonba való utazása iránt, akik Lyonba mentek, hogy Caseriót bünbánásra birják.

Az anarkisták pedig, ezalatt mig társuk a siralomházban ül, folytatják romboló munkájukat. Nincs nap, hogy valami ujabb büntettekről ne hozna hirt a táviró.

Most Genuából telegrafálják, hogy Ferdinánd herczeg, a király unokaöcscsének villájába, a melyben most a herczeg és Saleni gróf családja nyaralnak, a napokban egy francziát tartóztattak le, ki azon ürügy alatt, hogy büvészi produkcziókat akar bemutatni, nyert bebocsátását. Mikor megmotozták, éles töltésü hatlövetü revolvert, 10 dinamittöltényt Caserio számos fotografiáját és több anarkista iránytu röpiratot találtak nála.

Ezalatt Párisban folytatják az anarkista pör tárgyalását.

## Az oláh irredenta.

Az „E—s“ egyik bukaresti levelezője irja a következő érdekes czikket.

Az oláh irridenta kétféle hivekből áll: először nyilt irridentistákból, kik abból élnek, hogy az országban pénzt gyüjtenek, azon ürügy alatt, hogy Erdélyben örökös agitáczióban kell tartani az oláhokat, nehogy a magyar állam eszméjével kibéküljenek. Másodszor titkos irredentistákból. E kategóriához tartozik az oláh politikusok roppant többsége pártkülönbség nélkül.

Az oláh irredenta szolarditást vall az európai forradalmi elemekkel; eszköz az európai reakczió kezében, mely a forradalmi elemeket az európai liberalismus ellen felhasználja.

Azonban arra is van eset, hogy az oláh irredenta saját inicziativából müködik s ilyenkor mindig kudarczot vall.

Mielőtt az erdélyi oláh kérdés akut jelleget öltött volna, az irredenta saját szakállára Besszarábiában az orosz uralom ellen kezdte meg az izgatást.

Éppen ugy járt el, mint ma Erdélyben; a vasuti vonatok százankint hordták és vitték vissza az irredentista ágenseket, a kik ezrenkint terjesztették a lázitó röpiratokat s mire elfoghatták volna őket. már ujra oláh területen voltak. Midőn azután az orosz kormány figyelmeztette az oláh kabinetet, hogy vessen véget az irredentista agitácziónak, az oláh kormány azt felelte, hogy minden alkotmányos eszközt felhasznál, hogy az irredentistákat megfékezze; de a repressióra nézve oly korlátokát szab a törvény, melyeket a kormánynak áthágnia nem szabad.

Más szóval. az oláh kormány egy non possumus mögé rejtőzött és mosta kezeit, mint Pilátus.

Gróf Kálnoky talán e választ elfogadta volna és esetleg meg is dicséri érte az oláh kormány barátságos magatartását, de az orosz czárnak nem oly könnyü port hinteni a szemébe.

A mint tudomására jutott a czárnak az oláh kormány kitérő válasza, II. Sándor tudatta az oláh kormánynyal, hogy Oroszország az oláh Irredenta izgatásaiért egyenesen az oláh kormányt teszi felelőssé s ha netalán az oláh kormány képtelen volna az irredentát megfékezni, Oroszország saját területe védelmére, oly rendszabályokat fog életbeléptetni, melyek Oláhország anyagi érdekeit veszélyeztetnék.

Alig telt el azután nehány hét és az Irredenta müködése Besszarábiában teljesen megszünt. Az utóbbi időben az oláh Irredenta minden akczióját az erdélyi oláhok fellázitására konczentrálta; a mérsékelt oláhokat az ultrák terrorizmusa alá hajtotta, s az a ki nem tart az ultrákkal, hazaáruló, az ultrák pedig folytatni akarják a passzivistás politikáját, mely Erdély elszakadását Magyarországtól előkészíti, hogy esetleg Erdély annexióját Oláhországhoz megkönnyitse.

Mindaddig, mig az oláh Irredenta — titkos bukaresti protekczió alatt — Erdélyben szabadon müködhetik és az ágensek jönnek, mennek, izgatnak és lázitanak, s mikor veszély fenyegeti őket, Oláhországba menekülnek, s a határon tul nevetik a magyar kormány haragját, mindaddig minden kisérlet a kibékülésre az oláh mérsékelt elemek és az állameszme közt meg fog bukni.

Mindaddig az ultrák terrorizmusa alól nem szabadulhatnak fel a mérsékelt elemek *és háboru esetében kész az oláh lázadás Erdélyben.*

Meggondolta-e gróf Kálnoky, hogy mit jelent ez: háboru idejében Erdélyben lázadás!

Erdély e monarchiánk legfontosabb katonai poziczióját: „egy ugynevezett „hochplateau“, mely uralja az egész Duna medrét, ugy, hogy a ki Erdélyt birja, elmondhatja, hogy akarata ellenére senki sem mehet Konstantinápolyba.“

A történelemben nincs példa rá, hogy egy nagyhatalom eltürte volna azt, hogy egy kis állam legfontosaab katonai poziczióját izgatásaival veszélyeztesse; ha gróf Kálnoky eltüri, akkor nemsokára protestálni fog a közös hadügyminiszter.

Gróf Kálnoky gyengesége és rövidlátása végre is odaviszi a dolgot, hogy egy szép reggel kénytelen lesz a monarchia Bukarestet okkupálni és az oláh Irridentának nyakát sajátkezüleg kitekerni.

## Háboru.

London, aug. 7.

Az Asan mellett lefolyt tengeri ütközetről ma már olyan bő részletek kerültek köztudomásra, hogy meg lehet itélni, milyen nagy a fontossága a japán csapatok akkori győzelmének a kinaiak fölött.

Asan a nagy országut mellett fekszik, a mely Kórea nyugati partja mentén, Kangfiutól Sőul felé és még azon tul is, a parttól messzire nyulik el. Sikságon terül el Asan, olyan helyen, a mely igen alkalmas nagy hadierők teljes kifejtésére. Igy a kinaiak számára, a kik az ellenséget számban tulhaladó csapatok felett rendelkeztek, a helyzet annál is inkább biztositotta a diadalt, mert segitségükre volt egy erősség is és a hatalmas sánczolás.

De annál nagyobb elismerés illeti a japánok derekas viselkedését, a kik két, kedvezőtlen harczban töltött nap után, a kinaiak előnyös helyzete daczára is, kikergették sánczaik mögül a kinai csapatokat.

A japán tábornok, Oshima, tanitványa Meckel német táborszernagynak és katonai kiképeztetését is a német *Wesel*-várában nyerte.

Különben, ugy látszik, Kina az eddig szenvedett vereségek daczára sem gondol még a legtávolabbról sem arra, hogy letegye a fegyvert és visszavonuljon. Bizonyitja ezt az a jelentés is, hogy Kina legujabban Angolországgal nagymennyiségü hadi felszerelésre vonatkozólag kötötte meg az alkut. Az angol iparnak pedig, amely jelenleg kissé pang, nagyon kedvezek az ilyen fogyasztó- és fizetésképes vevőnek megrendelései.

Talán ezzel függ össze az a körülmény is, hogy Angliában az általános hangulat most inkább kedvez Kinának, mint Japánnak.

Mint Tien-Tsinből jelenti egy telegramm, Li-Hung-Chang alkirály, daczára annak a hirnek, hogy elvesztette a király kegyét még most is szakadatlanul vezeti a hadikészülődéseket.

Ma szemlét tartott az ujonnan érkezett csapatok fölött, s hogy a kegyvesztés hiréből valami mégis igaz, bizonyitja: hogy az alkirály ma a legmagasabb királyi kegy jelvénye, a sárga kabát nélkül jelent meg.

Az alkirály vezetése alatt a kinaiak még mindig rendkivül erőlködnek, hogy a hadseregüket növeljék.

Azt a hirt, a mely egy ujabb tengeri ütközetről szólott, eddig még nem erősitették meg.

Li-Hung-Chang alkirály személyesen követséget menesztett a japán képviselőhöz, hogy sajnálatát fejezze ki ama sértésekért a melyekkel kinai csapatok a Pekingből hazatérő követséget Takuban illették.

A „Kow-Sching“ elsülyedése fölötti vitát Kina olykép kivánja megoldani, hogy a japánok fizessenek a hajó elpusztitásáért negyedfél millió dollárt, A kinai nyugati hajórajt pedig egyelőre Wie-hai-vei-ben tartják.

## Kik vannak a jegenyei fürdőn?

Huzella Gyuláné N.-Várad, Wachmann Albertné N.-Várad, Preis Matild N.-Várad, Löwy Józsefné, Földiák Lajos, Breitner Józsefné N.-Várad, dr. Weisz Miksa, Horovitz Sámuel, Horovitz Sámuelné, Keresztesy Kálmán, Keresztesy Kálmánné, Szakáts Kálmánné, dr. Turcsa János, dr. Farkas Géza, Betegh Péter, Betegh Péterné Kolozsvárról, Novák Blanka Sz.-Udvarhely, Petersberg Frigyesné, Eck Pál, Eck Pálné Kolozsvárról, özv. Daczó Józsefné, özv. Pichler Hermánné, Márk Márkus Budapestről, Hiry Ferenczné Zilah, Vitárusz József, Pálfi Lajosné B.-Hunyad, özv. Fekete Lukátsné Pánczélcseh, Mihály Gyuláné, Simon Lajosné Gerend, Biedermann Józsefné, Wachsmann Hermin Debreczen. Állandó vendégek száma 82 személy, három napnál rövidebb ideig 658 vendég fordult meg, e kies fekvésü fürdőben.

**Előpatakon.**

Haraga Bogdán Turi, Cna Moscovici, Al. J. Ulubeanu, D. Micu, Julie D. Micu Bukurestből, Perl József Kolozsvár, Josefine Inger Braila, Pepe és Luiza Friedmann Galacz, Filothea Calinescu, Sc. Wachmann Bukurest, Hermann Mártonné N.-Várad, Hary Géza Csik-Szereda, Gustav Binder Bukurest, Latzina Henrik Kolozsvár, Rosenstein Vilmos Nagy-Selyk, Friedrich Roth Nagy-Kapus, Aloizia Runpel Reischdorf, Elisa Turcas, D. Muntyan, D. Petriu Bukurest, Tamássy József N.-Ág, br. Kemény Pálné Tohát, br. Kemény Etelka Jára, Petky Ferenczné, szül. br. Kemény Anna és leánya, Királyhalma, Herczeg Hohenlohe Frigyes Brassó, Nagy János Szotyor, Seethal Ferencz Sepsi-Szentiván, Béldi Tivadarné Bodola, Potsa József és leánya S.-Sz.-György, Dna Moscovici Bukurest, Hermann Gaster Bukurest, Schönstein Zsigmond Dicső-Szent-Márton, Berkovits Arnold D.-Szentmárton, M. Ascer Bukurest, Farkas Albert Haraszt-Kerek, Joan Oncescu Reho, Ludvig Bonyhádi, Ad. M. Stern, Caciu I. Assa Bukurest, Wendelin Adel, Várady Lujza, özv. Velits Györgyné, Nagy Béláné Torda, Maria Roth, Ida Nagy Fogaras. Johanna Iremias, vendéglős neje, Brassó, Stolz Márton Riomfalva, Julius Wiesth, Simon Lupessu, Sofié Eskinazi, Dina Eisenstein, Dina Zwiebel, Bukurest, Bartha János és leánya Arad, M. Littmann Bukurest, Tousan Paul Bukurest, dr. Szombathelyi János Kolozsvár, F. G. Statescu, D. Steriu, Juliu A. Ipcar, Bukurest, Nátán Berlinbum, Dimitre Dumitru Buzeu.

## Teleky gróf a közigazgatási reformról.

A „Hazánk“ mai számában Tibád Antal érdekes czikket ir a közigazgatási reformtervezetek történetéről, a melyből adjuk a Tibád államtitkársága idején belügyministerkedett, a Teleki grófnak terveire vonatkozó következő részletet:

Teleki gróf hivatalának elfoglalása után egy emlékiratba foglalta össze a közigazgatási reformra vonatkozó részletes nézeteit és véleményét.

Az emlékirat kiterjedt a községekről és törvényhatóságokról szóló törvényeknek az állami közigazgatás elve alapján való átalakitására, a közigazgatási gyakorlati vizsgára vonatkozó szabályrendelet elkészitésére, a közigazgatási biráskodás, a szolgálati pragmatika, az egyesületi és gyülekezési jog, a rendőrigazgatási jog és eljárás, a közigazgatási végrehajtás, az épitészet és tüzrendészet, s a szegény- és lelenczügy szabályozására és a választási törvény eshetőleges módositására és kiegészitésére.

A sorrendet illetőleg Teleki gr. a *közigazgatási gyakorlati vizsgára* vonatkozó rendelet kibocsátásával és a közigazgatási bíróságokat tárgyazó törvényjavaslat benyujtásával szándékozott megkezdeni a reformot.

Ezek után következett volna a *községek* (kis- és nagyközségek és rendezett tanácsu városok) s a törvényhatóságok (megyék, városok, főváros) *szervezése*; ezek után pedig sorjában a többi programmpontok megoldása.

Ezt a tervet azonban maga egészében meghiusitotta a Tisza-kormánynak csakhamar (1890. márczius havában) bekövetkezett bukása, minek következtében Teleki gr. is megvált a belügyminiszteri tárczától.

## MINDENFÉLE.

**Kolozsvár,** augusztus 9.

— **Villanyvilágitás Kolozsvárt.** Az „Ellenzék“ inditott mozgalmat Kolozsvárt a villanyos erő behozatala iránt, melynek eredménye a villanyos bizottság megalakulása volt. Ez a bizottság dr. *Fabinyi* Rudolf egyetemi tanár elnöklete alatt azóta mindig permanencziában van s mindent elkövet, hogy a felvetett tervet megvalósitsa. A legnagyobb akadály eddig a városnak a gázgyárral kötött szerződése. Mint értesülünk a gázgyár drezdai igazgatója közelebbről városunkban tartózkodva felkereste *Fabinyi* drt, a villanyos bizottság elnökét s itt a villanyosság ügyét szóba hozva, olyan nyilatkozatokat tett, hogy a mozgalmat figyelemmel kisérték, s közelebbről még tüzetesebben megvizsgálják és ha lehetségesnek látják nem fognak ridegen elzárkozni az elől.

— **Monostor egyesitése.** Kolozsmonostort tudvalevőleg 1895. év kezdetével csatolják Kolozsvárhoz. A tanács most egy javaslaton dolgozik, melyben azon rendőrségi intézkedéseket állapitják meg, melyeket az uj helyzet megkövetel. Körülbelül pár év mulva itt is bekövetkezik a kapitányságok decentralisatiója, és talán nem is volna rosz, ha már mindjárt Kolozsmonostoron kezdődnék el a rendőrségi intézmény önálló hatáskörrel való szervezése. Nem tudjuk, hogy minő természetü rendőrségi intézkedéseket hoznak ja-

## Egy rettenetes család.

**— Angol regény. —**

**A MOCSÁRON LÉVŐ HÁZ SZERZŐJÉTŐL.**

Az „Ellenzék“ számára forditotta:

**AMICA.**

XIII.

(Folytatás.) (33)

Éppen most jöttem onnét, hogy önnek megmondjam. A doktor már volt nála és nemsokára visszamegy hozzá.

E rövid elbeszélés alatt a St. Rhadegund ur arcza több változáson ment keresztül. Arczának a kifejezése először csak aggályt árult el és aztán egymást követve a rémület, gyanu és végre a harag fokozatán ment át és a haragja oly heves volt, hogy Pamela reszketett előtte.

— Az én Dick fiam soha sem bántott egész életében sem férfit, sem asszonyt, sem gyermeket, sem állatot. Ki tette ezt vele? Miféle ördög bántotta őt?

— Sir, — rebegte a leány, — én azt gondolom, hogy tudom; de nem merem önnek megmondani.

Mielőtt az öreg ur válaszolhatott volna a három fiatalabbbik fia jött le a lépcsőn. De midőn az atyjok hangját hallották, mind a hárman a háttérben maradtak és hallgattak. Az öreg ur tompán nevetett, ha ugyan nevetésnek lehetett nevezni azt a különös hangot mely csak gyötrelmet fejezett ki.

— Oh tudom! Csak ez volt még hátra. A maga gőgös családja bosszantott, ugy bánt velem mint ha a lábuk alatt levő sár lettem volna, maguk lányok lenézték az én derék fiaimat és a hitvány testvérük piszkolta azokat. És most megölték! Ah, én tudom — tudom, kogy megölték! Az én fiamat, a ki tizszerte többet ért az egész családjuknál!

Élesen fordult meg a sarkán és ott hagyta Pamelát és ő hallotta a mint az öreg ur a házon keresztül menve, mely az istállókhoz vezetett — azt mormogta magában —

— Éppen csak az volt még hátra! — Csak ez volt még hátra!

Jim Pamelához jött és kezet nyujtott.

— Pamela kisasszony, mi tudjuk, hogy ez nem a maga hibája, — mondá.

A kis Bob hangosan zokogott, mig Tom mogorva arczczal közelebb ment, hogy a testvérükkel történt szerencsétlenség elbeszélését hallja.

Lesz szives elmondani, hogy mi történt? — mondá Jim.

Pamela röviden elmondott mindent, mély megalázódással és bánattal beösmerte azon félelmét, hogy az ő saját testvére okozta ezt a szerencsétlenséget.

Jim részvéttel biczczentett a fejével.

— Pamela kisasszony — mondá szeliden — maga tudja, hogy ő egy idő óta nincsen teljesen az eszénél és — és felügyelet alá kellett volna tenni. A szegény Dick éppen tegnap mondta ezt nekünk.

— Tudom. De az anyám nem akar róla hallani — kezdé, midőn hirtelen az öreg St.-Rhadegund ur hangját hallották keresztül harsogni a házon, ugy, hogy mindnyájan megdöbbenve fordultak hátra.

— Ki ült ma Ah-Sinen! — kérdé.

Jim válaszolt.

— Senki, atyám. Ah-Sin egész nap az istállóban volt.

— De most nincsen ottan! — kiáltá az öreg ur. az istálló kulcsával jelenvén meg közöttük. Üres a helye. Ellopták!

— Oh nem — mondá Jim biztató hangon; a lovászok más helyre kötötték be!

— Gyere és nézd meg magad! — válaszolá az atyja.

És a fiuk utána mentek az istállóba, mig Pamela, mély bánatában a kissebb szerencsétlenséget kevésbé véve számba, éppen csak kezet szoritott Jimmel, megmondta neki, hogy Gyöngyömet a keritéshez kötve hagyta és kis kedvenczét megsimogatta, a mint az Apátság kapuján kiment és aztán a vörös-farm felé indult.

Szenvedése mindig erősebb volt, mint eddig. A St.-Rhadegund ur méltó haragja szerencsétlenségét uj és még borzasztóbb világitásban mutatta meg. Ha St.-Rhadegund Dick meghalna — és ez az iszonyu gondolat leirhatatlan gyötrelmet okozott neki — akkor Eduárd gyilkos volna; és St.-Rhadegund ur nem nyugodna addig, mig az igazságszolgáltatás kezébe nem adná. És ekkor a nyilvános törvényszéki vizsgálat nehéz megpróbáltatása következnék és még abban az esetben is, ha Eduárd a halálos itélettől megmenekülne, olyan szégyent hozna a családjára, melyet soha sem tudnának tisztázni. Azonban ez a gondolat, bár mily borzasztó volt, a Dick miatt érzett aggodalmában csakhamar elenyészett.

A mint a poros uton a vörös-farmba gyalogolt vissza, hideg borzongás futott végig rajta, a mint maga mögött a távolban ismét lovak vágtatását hallotta. Azonban ez alkalommal csak az öreg St.-Rhadegund ur volt és a fia Jim, a kit jól látott, azok hozzája közeledtek, mert a nappali világosság mindinkább terjedt és erősödött.

— Jim, mellette elmenve udvariason kalapot emelt, de az atyja tovább lovagolt a nélkül, hogy reá nézett volna. A leány megsebzett szive és fáradt tagjai a Jim üdvözletét sokkal sértőbbnek találta, mint az öreg ur mellőzését. — A heves impulsiv ifju cselekedetében olyan hidegséget vélt látni, a mi az ő saját érzékeny szenvedélyes természetét mélyen bántotta. Elvégre és ő mindent megtett, hogy az őrült testvére által okozott szerencsétlenséget jóvá tegye. — És nem szenvedett e ő sokkal keserübben, mint, a hogy ők szenvedhetnek.

Midő a Vörös-Farmhoz érkezett, oly csendesen emelte fel a kapu kilicsét a hogy csak tudta, a kertbe zuhant és a tiszta fák árnyékában maradt, várva még St. Rhadegund ur kijön a házból. — Pamela bátor leány volt, de a haragos atyával való találkozást nem koczkáztatta ismét. Tehát ott állott, nézve a hajnalt, a mint a széles lápos föld felett elterjedt, és midőn az első ajtót megnyilni hallotta, mint egy tolvaj huzódott viszsza az örök zöld borostyánok közé.

A mint a levelek között kinézett este, hogy minden neheztelése mit a bánatos atya iránt érezhetett, teljesen eloszlott, a mit a bánattól megtört férfit a reggeli világosságban látta azt az erőteljes, vidám fiatal kinézésü férfit kit egy rövid óráig tartó szenvedés husz évvel idősebb megrokkant öreg emberré változtatott.

— Nem heverheti ki! Fiam, fiam, elveszitettelek! — hallotta Jimnek mondani, a mint kijöttek. Aztán a dühös harag ujjabb kitörésével emelte fel a fejét, és Pamela hallotta, a mint azt mondta. — „És most Jim, menjünk egyenesen ahoz a gazemberhez, a ki ezt cselekedte! — Olyan bizonyos, mint az, hogy a nevem St. Rhadegund Jack, hogy azért ötet felakasztják!“

Jim csak morgott valamit válaszul, a mint a kapun kimentek és a lovukra ültek.

Pamela gyanitotta, hogy egyenesen az ő anyjához mentek és haza akart sietni, hogy abban a harczban, melyet előre látott, hogy be fog következni, az anyjának én Jankának segitségére legyen; de nem tudott addig elmenni, mig utánna nem járt, hogy a beteg jobban van e vagy rosszabbul.

Az első ajtó nyitva volt, Finch ur és a felesége azon belöl beszélgettek. Megrettentek midőn Pamelát meglátták.

— Rosszabbul van? — kérdé a leány aggályosan.

— Épp ugy van édesem, a hogy volt, mondá az asszony még több szivességgel a hangjában, mint azelőtt.

Legalább Pamela előtt ugy tetszett, és ez gyanut ébresztett benne.

— Bizonyos benne, hogy nincs rosszabbul? — kérdé komolyan. Engedje, hogy lássam — oh engedjen bemenni hozzá, hogy lássam!

A szalon ajtaja felé ment, midőn Fincs ur az utjába állott.

— Jobb volna, ha egyenesen megmondanánk magának — kezdé.

De a felesége gyorsan közbe szólt — „Csitt, — édesem — nem most!“ és kezét a férje karjára tette.

Pamela egy pillanatig kétségbeesetten tántorgott előre s hátra, mert azt hitte, hogy Dick meg volt halva.

Aztán bánatától és a fizikai fáradságtól lesujtva eszméletlenül esett a padozatra. Ez alkalommal valóban elájult.

Midőn magához jött Finch ur és a felesége egymással verekedtek, hogy melyik nyugtassa meg előbb.

— Édesem, nincs nagyobb baj; ő él — mondom magának, hogy ő él! — mondá az asszony.

— Ugy hát miért nem eresztenek be hozzá, hogy lássam? — kérdé Pamela gyenge hangon.

Ez alkalommal Finch ur válaszolt.

— Mert az atyja megesküdtetett bennünket, hogy sem magát, sem a kisasszony családjának bármelyik tagját nem eresztik be hozzá.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

naiatba, de tekintettel Kolozsmonostor régebbi hirnevére, szükséges az ottani rendőrséget a gyors intézkedhetés szempontjából nagyobb hatáskörrel ruházni fel.

— **Az erdélyi falkavadász társaság** versenyeire és vadászataira nagyban folynak az előkészületek. Br. Wesselényi Béla a társaság megteremtője és mozgató lelke általában az alsó-zsuki versenyterületen tartózkodik, a hol az idén is nagy épitkezések történtek. Az urlovasok befogadására több csinos vadászlak épült. Ezenkivül istállók és más szükséges épületek létesültek, melyeknek felügyeleteit többnyire maga br. Wesselényi Béla végezte, a ki az erdélyi részek lótenyésztésének fellendülése czéljából nem kimél sem áldozatot, sem fáradságot. Wesselényinek szorgalmas munkájában lovag Bakó Ferencz nyujt sok segitséget. A vadászatok október 10-ike körül kezdődnek el, a mikor az alsó-zsuki vadászlakok ismét megtelnek s felpezsdül a kellemes sport élet.

— **A kolozsvári mentő egylet Tordán.** Az „Ellenzék“ már megirta, hogy a kolozsvári mentő egylet Tordára nagy kirándulást rendez, hol tiszteletükre nagy tánczvigalom lesz. A mentők dr. S. Pataky Leo igazgató vezetése alatt ma reggel 5 órakor indultak el négy kocsin.

— **Szinház.** Tegnap a Vendrei Ferencz „? ?“ czimü bohózata került szinre harmadszor is a nyári szinházban. A bohóságot kevés publikum nézte végig.

— **Iványfi Jenő,** a budapesti nemzeti szinház tagja és a mi közönségünknek is egyhori kedvencze ma kezdi meg vendégjátékait „Daniseffek“ czimü drámában. Azt hiszszük, hogy a közönség szives pártolásban fogja részesiteni a kitünő fiatal müvészt.

— **Nyári szinház.** Iványfi Jenő másodszor holnap „A becsület“-ben, Suedermann e rég, nem adott kitünő drámájában lép fel. Vasárnap ugyancsak Iványfi Jenővel A lyoni futár kerül szinre, a melyben Iványfi kettős szerepet játszik.

— **E. Kovács Gyula Tenkén.** A nemzeti szinház kiváló tagja. E. Kovács Gyula pár nap óta Tenkén vendégszerepel. A közönség mindenestve zsufolásig megtöltötte a szinházat, ugy hogy E. Kovács vendégszereplését meghosszabbitotta. Utulsó este a Huszárszerelem kapitányát játszotta és záradékul két nagyobb költeményét elszavalta. Szalontára ma este utazik és ott kezdi meg öt estére terjedő vendégszereplését a Vasgyárosban.

— **A kolozsvári ált. munkásbetegsegélyző-egylet** nyári tánczvigalma, mely e hó 5-ről a kedvezőtlen idő miatt elmaradt, vasárnap, azaz 12-én tartatik meg a „Hójá“-ban, miről az érdeklődő közönséget értesiteni kivánja a rendezőség nevében Kovács Ferencz, jegyző.

— **Hazafiság. (?)** A „Koser Fleisch Klausenburg“ mészárszék, mely a vashid mellett a Benigni palotában, tehát Kolozsvár város egyik főhelyén vágja a hust, zsidó betük alá rejtőzve magát Fleisch ékes szóval s Kolozsvár nevét az absolutismus, germanizáló korszakából vett Klausenburgnak nevezi. Ezt nem hittük volna! Megszégyelhetné magát a „Koser Fleisch Kalusenburg“ czég.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Egy fiatal leány, Szabó Liza öngyilkossági kisérletet követett el tegnap Kolozsvárt. Eczetszeszt ivott, mielőtt azonban a bevett eczetszesz nagyobb ártalmára lehetett volna, hozzátartozói a mentőket segélyül hivták s ezek pillanatnyi segélyt nyujtva, a leányt beszállitották a Károlina kórházba. A leány ma már egészen jól van. Öngyilkossági kisérletének oka ismeretlen.

— **A kolozsvári ev. ref. collegiumban** bennlakást nyertek a következő egyetemi hallgatók: Balázs Endre, Baló Ödön, Csiki László, Erdélyi Lajos, Fóris Miklós, Jakab Lajos, Kis Dénes, Koréh Dénes, László Géza, Máthé Andor, Rotor Sándor, Ravasz Árpád, Seprődi János, Szentes Albert, Szilágyi Mihály, Török Ákos, Vakarcs Kálmán, Veszprémi Dezső, Vitályos Géza.

— **Elévült oláh pör.** A kolozsvári kir. főügyészség; az oláh izgatók feldicsérése miatt, ez év elején sajtópörbe fogta a hirhedt nagyszebeni oláh ujság szerkesztőjét, Baltes Adrást és a kiadóját, Popa Necsa Jánost. Mikor az esküdtszék junius 19-én összeült tárgyalásra, a sajtóbiróság hivatalból megállapitotta, hogy a főügyészség a törvényes három hónap lejártával lépett fel panaszával s igy a pör elévült. Ez okból megszüntették az eljárást s a tribunisták ép bőrrel menekedtek. A főügyészség a törvényszék megszüntető határozata ellen semmiségi panasszal élt, de azt ma a kuria sajtótanácsa elvetette.

— **A kötelendi pópa és a magyar nemzet szinei.** Alig egy pár órányira van Kolozsvártól az a község a melynek pópájáról közöljük ezeket az adatokat. A pópa, ki ráadásul még fiatal korbeli ember, a mocsi vásáron volt s többekkel időzve meglátott egy falusi embert szalma kalapján egy nemzeti szalagot. Sejditette, hogy az illető oláh, s azonnal meg is kérdezte. Miután igenlő választ kapott tovább folytatta a kérdezést. Hát mi van a kalapján? Pántlika. Volt a felelet. Tudja maga, hogy az a magyarok szine? Nem bánom én. A kalapom bő volt s megkötöttem vele. De azt vegye le, mert nem szabad viselni. Az ember nem volt hajlandó, Mennyi volt az ára? — folyt tovább a kérdés. Két karjczár. A pópa zsebébe nyult, kifizette a két krajczárt, levágta és széttépte a szalagot a jelenlevők teljes megbotránkozására. Midőn figyelmeztették, hogy ebből még baj lesz, azzal felelt, hogy nem fél, mert ő ugyis nem sokáig lesz pópa. Ezt mi is reméljük, de addig is ajánljuk, hogy az illetők kisérjék figyelemmel ezt a veszedelmes igehirdetőt.

— **Esküvő.** Zilahról irják az „Ellenzék“-nek: Wander Velden Ede, a kolozsvári légszeszgyár igazgatója ma vezette oltárhoz Zilahon dr. Berger városi főorvos leányát: Berger Ilonát.

— **Meghivó.** A toroczkó tanuló ifjuság 1894. augusztus 19-én a községi iskolában a toroczkói zene-egylet javára mükedvelői előadással egybekötött tánczvigalmat rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghivja a rendezőség. Toroczkó, 1894. augusztus 7. Pálfi János isk. igazgató.

— **Erdélyi házasság.** A szajnai törvényszék érdekes házassági ügygyel foglalkozott a napokaan Lhérie Gaston, a párisi opera comique volt baritonistája, 1879-ben Kaloz-Svaron (Kolozsváron akar lenni.) Erdélyben nőül vette miss Dumsday Viktóriát, egy igen szép angol hölgyet. A házasságot, mint most párisi lapok irják, formai hibák miatt megsemmisitették és igy csak „vélt házasságnak“ volt tekinthető. Lhérie halála után jogi viszály keletkezett de Vosné, Lhérie anyja és Dumsday-Lhérie asszony között. Mindketten Lhérie egész hagyatékát követelték. A törvényszék kimondta, hogy Dumsday Viktóriát tartáspénz illeti, a kért havi 500 frankot azonban 250 frankra szállitotta le.

— **Kossuth Lajos emlékszobrára** a pesti hazai takarékpénztár egyesületnél a 76 sz. kimutatás szerint eddig 171.257 frt 83 kr gyült össze.

— **Halott 36,000 foggal.** Anglia egyik kisebb városában meghalt nemrég egy fogorvos, a ki életének 50 esztendejét azzal töltötte, hogy polgártársainak kihuzta a fogát és összegyüjtötte. Végrendeletében meghagyta, hogy azzal a sok foggal temessék el, a mit egész életén kiránczigált. Örökösei kegyelettel teljesitették a csodálatos kivánságot s igy ő most 36,000 foggal együtt várja a föltámadást.

— **Az emberi hang mesterséges megváltoztatása.** Sok énekesnek sikerült köztudomás szerint hosszas erőfeszitéssel hangjának regiszterét megváltoztatni ugy, hogy például baritonból tenorrá lett, mint Reszke János is, avagy megforditva tenorból baritonná. Jandras franczia tudós ujabban igen figyelemreméltó tapasztalatokat tett a hang változásáról különböző anyagok belélegzése által. Konstatálta, hogy némelyek növelik a magas hangok érczességét s emelik a hangot, mint például a kofein, a kloroform, a curacao, mig mások erős hatást gyakorolnak az alhangokra. Ime, egyszerü módon lehet tehát valaki középszerü barytonból erős tenorrá; egyszerüen curacaot kell belehelni, s igy egyesiteni a kellemest a hasznossal.

— **Aki huszonöt óráig zongorázik.** Ritka fogadást nyert meg Milánóban egy zongoramüvész. Grawagni, igy hivják a mestert, fogadásból kötelezte magát, hogy huszonöt óráig egyhuzamban játszik a zongorán. Este 11 órakor ült le a zongorához s ettől kezdve, a kitüzött időn belül folyton zongorázott, még pedig anélkül. hogy a nyugvásra kitüzött félórát igénybe vette volna. Tegnap éjfélkor, mikor végre abbahagyta a zongorázást, mikor már lejátszott egy csomó tánczdarabot, operát és zongorakivonatot, azzal lepte meg barátait, kik fogadásának ideje alatt állandóan sonkával, tojással és teával traktálták, hogy hajlandó még hat óráig tovább zongorázni, ha valaki tartja a fogadást ezer lira erejéig. Pedig a kezei már akkor is erősen meg voltak dagadva. Szerencsére nem akadt vállalkozó az uj fogadásra.

— **A dinamit a földmüvelés szolgálatában.** A rombolás egyik legborzasztóbb eszközének a terroristák szörnyü fegyverének a legbékésebb, leghasznosabb munka szolgálatában való fölhasználása igazán amerikai gondolat. Az uj világban egy idő óta csakugyan szép eredménnyel járó kisérleteket tesznek azzal, hogy egyenletes körülbelül 2 méter) távolságban furt méternyi mélységü lyukakba dinamitott helyezve annak villamos vezeték utján való felrobbanásával forgatják fel a földet. Az összes batteriákat egy központi helyről egyszerre robbantják fel s azt hallani e kisérletekről, hogy igen nagy munkamegtakaritással és csekély költséggel a földnek nagyon tetemes lazitását lehet ily uton elérni.

— **Apró szentek.** Az oláhok közt mindenesetre szintén martir számba mennek azok az aprószentek, kiken a minapában verte el a port a nagyszent-miklósi járásbiróság. Mikor ugyanis Kolozsvárott a Memorandumpör folyt, a nagyszentmiklósi kaputos oláhok a vádlottakhoz üdvözlő-táviratot küldöttek, s számukra gyüjtést rendeztek. A járásbiróság Kotozsmán Junnt pénzadományoknak hatósági engedély nélküli gyüjtése miatt 8 napi elzárásra, Stojaneszku Trajánt, Minisán Antónia tanitót, Zechán Simon theologust, Kardos János ügyvédi irnokot Kotozsmán János timárt, Bunye Aurél kereskedősegédet, Lurák György borbélyt, Nedelkoy Gligor és Funár Vasziliót rendőri hatóságnál előleges bejelentés nélküli gyüjtés tartása miatt 50—50 frt pénzbirságra itélte. Ezen itélet ellen vádlottak felebbezéssel élvén, a torontáli alispán vádlottakat a terhükre rótt kihágás vádja és következményei alól felmentette, de a kir. kuriának 1882. évi döntvénye s az 1879. XL. t. cz. 16. §-alapján, az állami jógrend megsértése miatt Sztojaneszki Trajánt, Minisán Antónia és Kotzsman Juont 8—8 napi, a többieket 5—5 napi meg nem váltható elzárásra itélte.

— **Mennyit ér egy ballerina lába.** Erre a kérdésre a minap megfelelt Kentucky-ban az esküdtszék, mely Markham Paulina ballettánczosnőnek, a ki másnak a hibája miatt a lábát eltörte, 4000 dollár kárpótlást itélt meg. Az összeggel a panaszosnő még csak meg lett volna elégedve, de felbőszitette a verdikt indokolása, mely igy szólt: „mert a panaszosnő már nagyon idős ahhoz, hogy fél lábal uj foglalkozást kezdhetne.“

— **A bolgár fejedelem és Jókai.** Jókai Mór tudvalevőleg Gyulai Pál minden ellenkezése daczára is, egyike a legtehetségesebb fiatal iróknak, a ki már helyet foglalt minden müvelt magyar család asztalán. E müvelt családokhoz legujabban egy igen jeles fiatal fejedelem csatlakozott, a ki Oroszország minden ellenkezése daczára — szintén meglehetős idő óta helyet foglalt Bulgária trónusán. Ferdinánd fejedelem ugyanis a külügyi követség utján megrendelte a Révai-testvéreknél Jókai összes munkáit disz-kiadásban.

— **Fejedelmi passzió.** Sajátságos kedvtelése van Ferdinánd bolgár fejedelemnek. Mihely ideje engedi, kimegy a pályaudvarba, munkás-zubbonyt ölt, befüttet magának egy mozdonyt és kimegy vele, mint egyszerü mozdonyvezető a pályára. Többször megesik az is, hogy a fejedelem az expresszvonaton helyettesiti a mozdonyvezetőt, persze csak a legközelebbi állomásig, aztán drezinen tér vissza Szófiába.

— **Szerencsétlenség az északi tengeren.** Nem mulik el fürdőszezon az északi tenger partvidékén a nélkül, hogy 8, 10 ember haláláról ne kellene beszámolni, a kik többnyire a háborgó tengeren találják meg sirjukat. Az idén a mult héten történt az első szerencsétlenség. A mult hét csütörtökén egy nagyobb társaság jött épen haza, három yachton, — a mikor nehány tengeri mértföldre Barmouthtól elérte őket éjfélkor a vihar. A társaság tagjai nagyobbrészt asszonyok és leányok voltak. Az erős északi szél két yachtot felforditott, a harmadik yacht legénysége és utasai nem mehettek a szerencsétlenek segitségére, mert a maguk élete is csak egy hajszálon függött. A husz utas közül csak kilenczen menekültek meg, mig a többi tizenegy a tengerben lelte halálát, közöttük 6 asszony. Hogy mily elemi erővel dühönghetett a vihar, mutatja a szerencsétlenség, mert daczára annak, hogy mind a 3 yachtot kipróbált erős és ügyes tengerészek vezették, még sem tudtak segiteni a szerencsétleneken.

— **A legdrágább fémek.** Ma a legdrágább fémek a gallium és germanium. A galliumot Lecoq de Boibaudran fedezte föl 1875-ben egy horgany vegyülékben. Szinte kékesfehér, olvadva ezüstfehér és igen nehéz tisztán előállitani. A germaniumot Winkler C. fedezte föl 1887-ben a Freiberg melletti Himmelfürst-bánya egyik ásványkövében, szine szürkésfehér. — Mindkét fémet csak igen csekély mennyiségben lehetett előállitani s az előállitás költségeihez képest egy kilgoramm gallium 600.000 koronába, egy kilógramm germanium pedig 180.000-be kerülne. Egy időben a beryllium is szörnyü drága volt. Egy kgr. 32.000 koronába került, ma azonban csak 800 korona az ára, vagyis az előbbi ár egynegyvened részére esett le. A palladium kgrmja 6.000 korona, iridiumé 3.000. Az osnium 1874-ben 3.600, de már 1884-ben csak 3.000 koronába került, a mi a tiszta arany mai árának felel meg.

— **Bismark és az anarkhisták.** Sokat irtak és beszéltek már arról, hogyan lehetne véget vetni az anarkhisták garázdálkodásainak. Igen érdekes, hogyan gondolkozik e tárgyban Németország volt vaskanczellárja. A napokban Bismarknál járt egy német hirlap tudósitója és ekkor a következő párbeszéd folyt le a herczeg és a hirlapiró között:

— Ugy kellene elbánnni az anarkistákkal, mondá a herczeg, a hogy mi tettünk itt Varzinban.

— Hiszen Varzinban nincsenek anarkisták fenség!

— Dehogy nincsenek. Itt tartjuk őket bezárva az erdészlak mellett.

— Vagy ugy! Hát fenséged a négylábu anarkistákra gondol?

— Ugy van, a disznókra gondoltam.

Komolyabb hangra térve át, a volt kanczellár azt a véleményét fejezte ki, hogy az anarkisták elleni nemzetközi rendszabályoktól nem sokat remél. Kevesebb beszédre és több cselekvésre volna szükség. Ha minden állam a maga határán belül utána látna, hogy anarkista merényletek ne történhessenek, csakhamar helyreállana a csend és békesség. De hát persze . . .

— **Borzalmas öngyilkossági kisérlet.** Sok mindenféleképen igyekeztek már megmagyarázni a lélek buvárok és szociológusok a századunk vége felé egyre jobban terjedő öngyilkossági mániát. Sokan a szocziális viszonyokban keresik a tragikus jelenség okát, sokan olvasmányoknak tulajdonitják azt, hogy az emberek oly könnyen szánják magukat halálra és sokszor semmi ok miatt válnak meg az élettől. De magyarázzák bármiként, az mindenesetre megfejthetlen marad, hogy sok öngyilkos a rendelkezésre álló sok eszköz daczára a legborzalmasabb módon őli meg magát. Igy akart véget vetni életének tegnap egy Schneider Joachim nevü komptoirista Bécsben. Állitása szerint szerelmi bánatból halálra szánta magát és egy szabógéphez odaerősitett egy kötelet, a mely hurokban végződött. A hurkot a nyakára vetette s a kereket meginditotta. Szerencsére észrevették a dolgot és a fuldokló embert megmentették.

— **Számüzöttek gyülése.** A számos kongresszus között, melyet a galicziai országos kiállitás alkalmával Lembergbe összehittak, bizonyára nagy feltünést fog kelteni a számüzöttek gyülése, melyen mindazok megjelennek, kiket Oroszország valaha számüzött. A gyülés iránt nagy az érdeklődés, hogy csupán az első hirlapi felhivásra száznál többen jelentkeztek. Hogy a gyülésnek, milyen jelentősége van, kitünik abból, hogy a számüzöttek közül ma már számosan magas rangu hivatalnokok, képviselők, sőt miniszterek is. A kongresszuson azon kivül megjelenik a lengyelek klubja is, melynek tagjai közül már sokan voltak számüzve. Érdekes, hogy Ausztria miniszterei között három számüzött van: Ziemalkovszki és Szmolka volt, és Javorszki jelenlegi miniszter.

— **A ragály oka.** Pekingből mulatságos dolgot közölnek a kinai császárné felöl. A kinai felség 18 lámpát éget palotájában, a mely lámpák Kinának 18 tartományát képezik. Nemrég az egyik lámpa nem akart égni, daczára annak, hogy csak oly figyelemben részesült, mint a többi lámpa. A császárné mindjárt hivatta a főcsillagászt, hogy ennek oka felől megkérdezze. A főcsillagász buvárkodván a könyvekben, kijelentette a császárnénak, hogy a rosszul égő lámpa Canton tartományát jelképezi és pislogásának értelme az, hogy ott legközelebb nagy ragály lesz, a mely a lakosság nyolcztizedét elpusztitja. A császárné nagyon elszomorodott és megkérdezte a főcsillagásztól, — vajjon nem lehetne-e a ragályos vészt meggátolni? A czillagász azt felelte, hogy lehetséges sok imádsággal és még több áldozattal. Persze a császárné rendeletéből volt sok imádság és áldozat bőven. Pár nap mulva ismét tudakozódott a császárné a főcsillagásznál, hogy mi az ujság a csillagok között? A főcsillagász azt felelte, hogy az ima és áldozat használt, mert az Isten kijelentette, hogy enyhitendi a dolgot, a ragály most a lakosságnak csak négy nyolczadát fogja elpusztitani, a másik két nyolczad helyett a patkányok között lesz nagy dögvész. És ebből magyarázzák ki azt a tényt, hogy ez idő szerint nagy ott a pusztulás az emberek és a patkányok között.

— **A konstantinápolyi földrengés.** A török kormány mint Konstantinápolyból telegrafálják, teljes buzgósággal hozzáfogott a földrengés által okozott károk megszüntetéséhez. A nagy bazárt, a mely a katasztrófa által a legtöbbet szenvedett, teljesen át fogják alakitani. Már e terv hire is nagy megdöbbenést keltett a lakosság körében. A bazár ugyanis 7056 raktárból és üzletből állott, a melyekben 22.000 ember kereste napi kenyerét, az üzletemberek száma, — kik a bankártól kezdve az utolsó kiskereskedőig a bazárral összeköttetésben állottak, több mint 250 ezerre rug. — Az áruforgalom kitett évenkint négy millió török fontot és az államnak évi 1,300.000 font évi bevétele volt. Könnyen érthető tehát, hogy a lakósság szorongatva várja a kormány elhatározását. mivel a renoválás esetén a bazárt legalább részben be kellene csukni, a mi által sok ezren veszitenék kenyerüket. A nagy bazár különben is látványossága Konstantinápolynak és az ujjáépités folytán elveszitené eredeti jellegét. A szultán egyébként külön rendeletet bocsátott ki, a melyben elrendeli, hogy az ujjáépitett házakat csakis cserép vagy zsindelytetőzettel szabad épiteni.

— **A szerb király életveszélyben.** Nagy veszélyben forgott e hó 5-én Sándor szerb király, a ki Nisből, a hol most udvartartása van, a mult héten hat napra tervezett kiránduást tett a Koparnik hegységbe. A király e kirándulás közben szerdán délután két órakor nehány urtól kisérve elhagyta sátrát, de alig haladt nehany lépésre, oly heves zivatar tört ki, hogy sietve tartottak a sátor felé. A rohamosan közedő fergeteg szélvésze letépte a zászlót a királyi sátorról, s abban a pillanatban, a mikor Sándor király és kisérői a sátor bejárata elé értek, fejök fölött lecsapott a villám. A királyt és a kiséretét erősen megingatta a villám szele, a mely homlokon és mellen érte őket, a földmivelésügyi miniszter kivételével, a kit kezén csapott meg. Szerencse volt, hogy a vihar letépte s sátor aczélhegyü zászlóját, s hogy még nem voltak a védőtető alatt, mert könnyen végzetessé válhatott volna a villámcsapás az egész társaságra nézve.

— **A Hungária** országos vajkiviteli társaság mai hirdetésére felhivjuk olvasóink figyelmét.

## A pápa nyaralása.

Uralkodóknak, nagy uraknak könnyü a nyaralás. A német császár elmegy egy egész hajóhaddal Norvégia partjára, a többi uralkodónak is nyitva áll a világ, ha már birodalma határain belül nem találna kedvére való, árnyas Tuskulánumot. Csak egyetlen egy nagy ur, a világ összes katholikusainak a feje: a római pápa kénytelen egy szük helyen tölteni el a nyarat és telet egyaránt.

A pápa önkéntes fogoly; ez az egyetlen dolog melyben XIII. Leó megőrizte IX-ik Pius kérlelhetetlenségét.

XIII. Leó sem hagyja el a vatikánt. — De hát hogy nyaral a pápa a vatikánban?

E kérdésre a következő római levél adja meg a feleletet:

XIII. Leó pápa a vatikánban is tud nyaralni. A kihallgatások jelentékeny részét megszüntette, rendes életmódját jelentékenyen megváltoztatta s a meleg hónapokban jobban hódol a „dolce far niente“-nek.

A pápa reggel hat órakor kel s magán kápolnájában misét mond. Hét órakor reggelizik. A reggelije áll egy csésze csokoládéból tejjel s olykor-olykor egy pár lágyra főtt tojás.

Aztán a pápai udvar méltóságait fogadja, s tanácskozik az államtitkárral, ki a függő kérdésekről, a nunciusok, az apostoli követek leveleiről tesz jelentést s megteszi javaslatait az adandó válaszokra vonatkozólag. Az államtitkár annyira egy véleményen van a pápával, hogy ritkán kell az adandó válaszokon változtatást tenni.

A pápa egyik legkedvesebb foglalkozása, ha lelkét ki akarja pihentetni, az, hogy felolvastatja azt a számtalan sok levelet, melyeket a katholikus hivők a világ minden részéből hozzá intéznek. A levélirók legtöbbje pap, missziónárius, különböző rendek szerzetesei, a kik obolusaikat küldik, szerencsétlenek, a kik a pápa áldását, segitségét kérik. A levelek természetesen a világ minden lehetséges nyelvén vannak irva, ezeket a vatikánban lefordiják és kathalógusba irják. A hátára felirják annak rövid tartalmát. Ezeket a pápa igen szivesen hallgatja.

Csaknem minden levelet elhelyeznek a levéltárban, mert óriási munka volna valamennyire válaszolni.

E leveleken kivül a pápa minden nap tömérdek táviratot kap; csak nem mindegyikben a pápa áldását kérik — „in articulo morstis.“

Ad vocem: távirat. A vatikánnak a külföldi muncziusokkal és delegáltakkal való korrespondencziájában külön kulcsa van, melyet még eddig nem tudtak kibetüzni, pedig a külügyminiszteriumokban rendszerint igen ügyes emberek vannak, a kik értenek a titkos irások megfejtéséhez. A vatikáni táviratban csak a czimzett neve s a rendeltetési hely van rendes betükkel megirva; a tartalam maga csupa szám. Egy telegrámm tartalma körülbelől igy néz ki:

1836759221436500995.

Minden szám egymásután következik, minden interpunkció vagy elválasztó jel nélkül. Azt hiszik egyébként, hogy a vatikánnak több irás-kucsa van, melyeket havonkint változtatva megküldenek a nunciaturáknak.

Az államtitkárral való conferenciák után a pápa kissé lepihen, egy órakor igazán szokatlan mérséklettel eszik. Evés után visszavonul szobáiba, hol a nap legforróbb óráit tölti. Öt és hat óra között udvara által követve lemegy a kertbe, a hol vár már a kocsija s a szolgálattevő testőrség.

A park legszebb helyén gyönyörü keleti stylben épület kioszk emelkedik; a pápa odamegy s ott tölt nehány órát az udvarával. Kávét és frissitő italokat iszik s elbeszélget a bizalmasaival. A legszivesebben társalog a nap eseményeiről s mindenek felett ama hamis hirekről, melyeket az olasz és a külföldi lapok a pápáról s a vatikán politikájáról terjesztenek.

Nap leszállta után a kis csapat visszavonul XIII. Leó villájába, a hol a pápa nyáron lakik. 10 órakor este a pápa már ágyban fekszik, miután valami könnyen emészthető eledelt vett magához s térden állva fél óra hosszat imádkozott.

A titkos komornyikok s szolgálattevő testőrök elhagyják a háló-szobát. Kivül őrt áll a jól felfegyverzett őrség töltött puskával.

# LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

## Miniszterek Lembergben.

**Budapest,** aug. 9.

Az „Ellenzék“-ben már emlitve volt, hogy a magyar miniszterek tiszteletére, Bádeni Szaniszló gróf osztrák főrendiházi tag fényes ebédet adott.

Mint Lembergből jelentik a diszebéden az első pohár köszöntőt a házigazda mondotta a magyar nemzet jóllétére és gyarapodására.

A toasztra Wekere miniszterelnök felelt.

A miniszterelnök pohárköszöntőjében köszönetet mondott a szivélyes fogadtatásért. Nem kiváncsiságból jöttek — ugymond — a kiállitásra, hanem azért, hogy ápolják és fejlesszék azt a testvéri viszonyt, mely a magyarok és lengyelek között mindig fennállott. Poharát Lengyelország jóllétére és gazdasági gyarapodására üriti.

## A hőség áldozatai.

**Budapest,** aug. 1.

Münchenből jelentik:

A nagy hőség következtében a II-ik gyalogezred, 2-ik zászlóaljának egyik századából 18 katona egy nagyobb menetgyakorlaton meghalt.

A század reggel 5 órakor kelt utra és estve 7 órakor tért vissza.

A bevonulásnál is egy ember kidőlt a napszurás következtében.

Felelős szerkesztő:
**BARTHA MIKLÓS.**
Segédszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
**MAGYARY MIHÁLY.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

# Hirdetések.

Sz. **3445**—1894. 686. (2—3)

## Pályázati hirdetmény.

A **b.-hunyadi községi jegyzői állomás** lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése czéljából pályázatot nyitok.

Ezen állomás 600 frt évi fizetéssel és 210 frt mellékjárulékkal van javadalmazva.

Pályázni kivánókat felhivom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6-ik §-ban előirt képességi bizonyitványnyal, továbbá az előképzettséget igazoló iskolai bizonyitványokkal, valamint az eddigi folytonos működést és erkölcsi magaviseletet igazoló főszolgabirói és alispáni bizonyitványokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó hó 25-ig** adják be.

A választás **folyó hó 30-án** a község házánál fog megtartatni, s a megválasztott jegyző **szegtember hó 1-én** köteles lesz állomását elfoglalni.

Bánffy-Hunyadon, 1894. évi augusztus hó 6-án.

**KERTÉSZ,**
főszolgabiró.

---

Sz. **227**—1894. 685. (2—3)
k. e. b.

## Pályázat.

A szentágotai járásban elhalálozás folytán megüresedett **járási erdőgondnoki állomásra** pályázat nyittatik.

Járandóságok:

| | | |
|---|---|---|
| Évi fizetés | . . . . . | 700 frt. |
| Utu átalány | . . . . . | 350 „ |
| Lakbér | . . . . . | 150 „ |
| Összesen | . | 1200 frt. |

Kellékek:

1. Magyar honosság.
2. Az erdőtörvény 36. §-ában előirt erdőtörvény.
3. Teljes szellemi és testi épség s jó hallási és látási képesség.

Ezen kellékeket igazoló hiteles okmányokkal felszerelt s bélyeges pályázati kérvények a **f. évi Augusztus hó 25-ig** alulirott bizottsághoz nyujtandók be.

Nagyküküllővármegye közigazgatási erdészeti bizottságának Segesvártt, 1894. évi julius hó 30-án tartott üléséből.

Báró főispán, mint elnök távollétében:

**Balthes,**
alelnök.

---

**A kolozsvári Téglagyár-Részvénytársulat**
**1894. évi Augusztus hó 18-án (Szombaton)**
délután 4 órakor
a Hitelbank és Zálogkölcsön-társulat helységében
tartandó

## rendesközgyülésére

a t. részvényes urakat tisztelettel meghivja

Kolozsvártt, 1894. augusztus hó 9. **Az igazgatóság.**

**TÁRGYSOROZAT:**

1. Az igazgatóság jelentése az 1893-ik üzletévről, a vagyonmérleg, a veszteség- és nyereség-számla előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottságnak ezekre vonatkozó jelentése.
3. Határozat az igazgatóság előterjesztése felett.
4. Választások.

**Figyelmeztetés!** A közgyülésen az alapszabályok 8. §-a értelmében csak azon részvényes vehet részt, illetőleg szólhat és szavazhat, a ki a közgyülést megelőző napig legalább egy részvényt letéteményezett.

688. (1—2)

---

**Szőlőojtványok és Amerikai szőlővesszők eladása.**

A 30 holdnál nagyobb területü **„Sándor-telep Ujvidéken“ f. évi November havában** Ripária, Portális, Solonis és Jacquez alanyokra készült

## 500,000 darab fásojtványaiból

a **tökéletesen összefort** példányokat jutányos árak mellett eladásra bocsátja.

Ez idén a **legjobb bel- és külföldi bor- és csemege-szőlőfajokból** 420 fajnál **több** került **ojtás alá** és alólirott teleptulajdonos kivánatra bővebb magyarázatokkal ellátott, részletes árjegyzékét a t. cz. érdeklődőknek **ingyen** és **bérmentve** szivesen átküldi.

A telep **zöld-ojtásokkal** is szolgálhat, nemkülönben mind **ojtási czélokra,** mind pedig **iskoláztatásra** alkalmas **amerikai alanyokkal, Ripária Sauvage, Portális, Solonis** és a **Rupestris különféle válfajaiból** — mind sima, mind pedig gyökeres vessőkkel — **nagyobb** mennyiségekben; végre a már hordképes ojtványokól az **ojtógalyak** is eladásra kerülnek.

ADAMOVICH SÁNDOR,
UJVIDÉKEN.

680. (2—5)

---

## Kiadó bolthelyiség.

**Kolozsvártt, a Pap- és Dézma-utcza sarkán,**

tehát különösen jó forgalmu helyen, a hol **25 év óta** virágzó **szatócs-üzlet** áll fenn, **(bor-, sör- pálinka-, dohány- és sóárulással),** melyet a tulajdonos megváltozott családi viszonyainál fogva ez üzlettel felhagyni óhajtván,

**f. évi október 1-től több évre bérbe kiad.**

A bolthelyiséghez kényelmes lakás (2 szoba, konyha, pincze, padlás stb.) tartozik.

Tudakozódni lehet a tulajdonosnál: **Landeszmann Eleknél,** a fent nevezett helyen. 679. (2—2)

---

## Szárral szedett, elsőrendü,

**rendkivül nagy és ép**

## Raine-Claude szilva

**befőzni való**

nagy mennyiségben eladó:

**BARCSAY MIKLÓS-nál**

**Tartarián,** u. p. **Alvincz.**

689. (1—1)

---

## Bérlet feloszlása folytán

**eladó Nagy-Sármáson**

**70 darab anyatehén,**
**70 darab 1, 2 és 3 éves üsző.**

Bővebb felvilágositást nyerhetni:

**Lázár Jánosnál Szász-Máthé.**

654. (7—10)

---

## Egyévi önkéntesek

legcsinosabban, a szabályoknak megfelelően és legjutányosabban szereltetnek fel

**az első erdélyi hadfelszerelési és egyenruházati intézet**

**KRAUSZ ADOLF és FIA**

udvari szállitók által,

**Kolozsvár, Kossuth-utcza** (Belmonostor-utcza) **20. sz.**

**Teljes felszerelések** gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kezesség mellett részletfizetéseket is elfogadunk.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Bárminő felvilágositással készséggel szolgálunk. 682. [2—10]

---

A

## „HUNGARIA“

**országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesiti**

**a t. gazdaközönséget,**

hogy irodáját **Budapesten, Dalszinház-utcza 10. sz. a.** megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállitási szerződéseket köt; **a vajátvételt** azonban csak f. évi október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejgazdaság felszerelése, tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre, legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerü vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy irásbeli felvilágositásokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:

**Báró Jósika Gábor** s. k., elnök. **Kunkel Imre** s. k., vezérigazgató.

681. [2—8]

---

Csucsai első minőségü

## hasáb bükkfa,

**nem usztatott.**

Egy vaggon 100 métermázsa Kolozsvártt, házhoz szállitva **64** frt, Csucsán helyt **42** frt vaggonba rakva.

**Megrendelhető CSUCSÁN, akár KOLOZSVÁRTT:**

**a kolozsvári hitelbank s társai**

csucsai faüzletének utódánál.

**(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)**

600. (16—x) **GÁL SIMON,**
(„Korona“ vendéglő.)

---

## ELŐPATAK GYÓGYFÜRDŐN,

melynek több kiállitáson kitüntetett gyógyvizei Európa leghiresebb bálneologusai által az eddig elismert égvényes vasas savanyuvizek legelsőjének jelentetett ki:

**az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.**

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzsábában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérben, rásztkór és kedélykórban, máj- és lépdaganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, a pozsgerj s váltólázakból származott lépdagoknál, fejlődési sápkórban s az ezen alapuló hószám zavarokban, s különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és hugybólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő hugy- és fövénykő lerakodás, s hugykő képződéseknél, a méh idült tömüléseinél, dagainál, fehérfolyás, a nemi részek gyengeségeiben, angol kórban, köszvény- és csuzbajokban.

Az ásványviz használatával kapcsolatosan ujonnan berendezett **meleg-** és **hideg ásványviz-fürdők, friss kecsketej, hidegvizgyógymód, massage, svéd tornászat** áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van **orvos, gyógytár, távirda, posta. 600 szoba** áll a közönség rendelkezésére, napi ár **60** krtól fennebb. A szobák árai **május 15-től julius 1-ig** és **augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak.** Az éttermekben **nagyon jutányosan étkezhetni.**

Szórakozásul vannak: **parkok, erdei sétányok, olvasó-, zongora-** és **társalgó termek, tornászat, csolnakázó tó, szinház, hangversenyek, bálok** s **kirándulások;** ugyszintén egy első rangu **czigány-zenekar.**

**Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydij-mentességben részesülnek.**

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a **földvári** vasut-állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolságra eső Előpatakra magán- és társaskocsik szállitják a gyógyvendégeket; társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik: **2** frt; több személynél személyenként **1** frt **30** kr. fizetendő. Egy magánkocsi dija: **3** frt. Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utasitást és felvilágositást készséggel ad

Előpatak, 1894. május 15-én.

523. (19—20) **A FÜRDŐ-IGAZGATÓSÁG.**

---

**A SZÉKELYFÖLDI ASVÁNYVIZEK PÁRATLANJA!**

## „RÉPÁTI“

**a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuviz,**

mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkivül dús, főleg kötött szénsav tartalma és kellemes ize folytán, **ritkitja párját a kontinensen.**

**Első rangu gyógyital**

**emésztési** és **vizelleti nehézségeknél, vese-** és **gyomorbajokban,** gyuladásos **hólyag-** és **köszvényes bántalmak** ellen stb.

**Főuri kedvencz ital,**

**határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!**

Mint a **belszervezet betegségei ellen legkellemesebb** és **leghatásosabb** s egyszersmind **legolcsóbb gyógyitó szert,** ugy is mint páratlan **élvezeti italt** a **„répáti“ ásványvizet minden czéltudatos elfogulatlan ivónak** rendes használatára **lelkiismerettel ajánlhatom.**

Mindig friss töltésben kapható **Kolozsvárt** főraktáron:

**Segesváry és Társai uraknál,**

az ásványviz-kereskedésekben és minden jelesebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (5—*) **GYÖRGY JÓZSEF,**
[Háromszékmegye.] **Bodokon.** [Háromszékmegye.]

---

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában, Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.